

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2021-08-26

Ärendenummer:
NV-07656-20

Inriktning för det fortsatta arbetet med jämsällldhetsintegrering för åren 2022–2025

Redovisning av regeringsuppdraget *Uppdrag att
utveckla arbetet med jämsällldhetsintegrering* från
regeringsbeslut M2020/01518

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. INLEDNING	4
1.1 Uppdraget	4
1.2 Bakgrund	4
1.3 Avgränsningar	5
1.4 Genomförande	5
2. UTGÅNGSPUNKTER FÖR ATT TA FRAM INRIKTNINGEN	6
2.1 Externa krav på myndighetens arbete med jämställdhet	6
2.2 Tidigare och pågående arbete	7
2.3 Myndighetsledningens ambitioner och förväntningar på JiM-arbetet	7
3. OJÄMSTÄLLDHETSPROBLEM OCH PRIORITERADE ARBETSOMRÅDEN	9
3.1 Undersökning av ojämställdhetsproblem	9
3.2 Prioriterade arbetsområden	9
4. MÅL OCH ÅTGÄRDER	12
4.1 Klimatklivet	12
4.2 Internationella samarbeten	13
4.3 Strandstädning	14
4.4 Anslagsmedel	14
4.5 Könsuppdelad statistik	15
5. OMFATTNING OCH RESURSER	16
5.1 Internt stöd och samordning	16
5.2 Externt stöd och samverkan	17
BILAGA 1. UPPDRAGET	18

Sammanfattning

Jämställdhetsintegrering är regeringens huvudsakliga strategi för att nå de jämställdhetspolitiska målen, där det övergripande målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Sedan 2020 ingår Naturvårdsverket i regeringens utvecklingsprogram om jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Syftet med JiM-programmet är att stärka och vidareutveckla statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering.

Naturvårdsverkets anser att främjandet av jämställdhet går hand i hand med uppdraget som miljömyndighet. Naturvårdsverket ska därför utveckla sitt jämställdhetsarbete inom kärnverksamheten så att denna ännu bättre bidrar till Sveriges arbete för att nå både de jämställdhetspolitiska målen och miljö kvalitetsmålen.

Naturvårdsverket har, på uppdrag av regeringen, tagit fram inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2022–2025. Redovisningen identifierar områden där Naturvårdsverket inom ramen för sin verksamhet kan bidra till ökad jämställdhet. Redovisningen innehåller även mål och åtgärder som kan följas upp och belyser på vilket sätt jämställdhet utvecklas och integreras i myndighetens verksamhet.

2022 kommer Naturvårdsverket fokusera på att arbeta med jämställdhetsintegrering inom Klimatklivet, internationella samarbeten och bidrag till strandstädning. Med utgångspunkt i Naturvårdsverkets anslagsmedel avser vi även att under 2022 börja undersöka bland annat inom vilka områden kvinnor återfinns i ledande och beslutsfattande ställning. Därtill kommer myndigheten att sammanställa tillgänglig könsuppdelad statistik samt se över behovet och möjligheten att samla in ytterligare könsuppdelad statistik. Jämställdhetssamordnarna kommer också att arbeta för att skapa förutsättningar för att integrera jämställdhet i fler delar av myndighetens kärnverksamhet, bland annat genom verksamhetsanpassad utbildning.

Det arbete som påbörjas 2022 kommer att drivas vidare under 2023–2025. Därtill kommer nya områden för jämställdhetsintegrering att prioriteras, bland annat utifrån utvärdering av insatser från 2022.

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket (M2020/01518) att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (regeringens skrivelse Skr. 2016/17:10).

Naturvårdsverket ska redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2022–2025. Redovisningen ska identifiera områden där Naturvårdsverket inom ramen för sin verksamhet kan bidra till ökad jämställdhet. Redovisningen bör även innehålla mål och åtgärder som kan följas upp och belysa på vilket sätt jämställdhet utvecklas och integreras i myndighetens verksamhet.

Naturvårdsverket ska därefter årligen redovisa arbetet med jämställdhetsintegrering i sina årsredovisningar för åren 2021–2025.

1.2 Bakgrund

Jämställdhetsintegrering är sedan 1994 regeringens huvudsakliga strategi för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vidare finns det sex delmål som vägleder regeringens politik: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. För att de jämställdhetspolitiska målen ska nås är det av central betydelse att statliga myndigheter integrerar jämställdhet i sin kärnverksamhet.

För att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering har regeringen sedan 2013 bedrivit ett utvecklingsprogram om jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Syftet med JiM-programmet är att stärka och vidareutveckla statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering. Sedan 2020 ingår Naturvårdsverket i JiM-programmet.

Naturvårdsverket konstaterar att det saknas ett jämställdhetspolitiskt delmål som hör direkt till miljö- och klimatområdet. Myndighetens verksamhet anses ändå koppla till flera av de jämställdhetspolitiska målen eftersom natur, miljö och klimat påverkar hela samhällen och alla människor. I rapporten ”Så hänger jämställdhet och jämlikhet ihop med miljömålen” (2019)¹ beställd av

---

¹ Naturvårdsverket (2019). Rapport 6856: *Så hänger jämställdhet och jämlikhet ihop med miljömålen – En analys av ömsesidiga beroenden mellan olika hållbarhetsmål*. ISBN 978-91-620-6856-1.

Naturvårdsverket, påvisas i huvudsak positiva kopplingar mellan FN:s hållbarhetsmål för ökad jämställdhet (SDG 5) och minskad ojämlikhet (SDG 10) å ena sidan, och de mål som motsvaras av de svenska miljö kvalitetsmålen (SDG 3, 13, 14 och 15) å andra sidan. Enligt rapporten prioriterar kvinnor miljöfrågor högre än män. Forskningen visar att kvinnor har högre riskaversion och kan därför förväntas vilja gå fortare fram i omställningen av samhället. Med ett mer jämställt deltagande i beslutande organ kommer besluten i högre utsträckning att leda till minskade föroreningar och lägre utsläpp, och med minskad diskriminering av kvinnor förväntas både klimatanpassning, möjligheterna för genomförande av klimatåtgärder samt medvetenheten om klimatproblematiken att öka.

1.3 Avgränsningar

I regeringsuppdraget ingår jämställdhetsintegrering av Naturvårdsverkets kärnverksamhet, det vill säga myndighetens externa påverkan. Det interna jämställdhetsarbetet ingår inte i uppdraget utan hanteras av Naturvårdsverkets HR-enhet.

Enligt uppdragsbeskrivningen ska Naturvårdsverket årligen redovisa arbetet med jämställdhetsintegrering i årsredovisningarna för 2021–2025. Den uppgiften ingår inte i det här uppdraget.

1.4 Genomförande

Den här redovisningen pekar ut huvudsakligt fokus för myndighetens jämställdhetsintegreringsarbete. Inriktningen har identifierats genom att undersöka inom vilka ansvarsområden det finns potentiella jämställdhetsproblem, och vilka av dessa som myndigheten ska arbeta vidare med.

Regeringsuppdraget har genomförts av en projektgrupp med en intern styrgrupp på Naturvårdsverket. Under uppdraget har projektgruppen inhämtat information och synpunkter från medarbetare i olika delar i verksamheten för att ta tillvara kunskap och skapa förutsättningar för genomförandet.

Jämställdhetsmyndigheten har varit ett värdefullt stöd i arbetet med att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på verksamheten. Naturvårdsverket har även samverkat med andra myndigheter inom JiM-programmet, särskilt under nätverksträffar som Jämställdhetsmyndigheten arrangerat.

Beslut om denna redovisning har fattats av generaldirektören Björn Risinger genom beslut den 26 augusti 2021 (NV-07656-20).

2. Utgångspunkter för att ta fram inriktningen

2.1 Externa krav på myndighetens arbete med jämställdhet

Naturvårdsverkets arbete med jämställdhet styrs idag av regeringen inom flera områden. Dels lagkravet i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2001:100) om den officiella statistiken, dels skrivningen i regleringsbrevet som specifikt berör de forskningsanslag som myndigheten fördelar och slutligen detta regeringsuppdrag.

I förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, 3 kap. Resultatredovisning framgår att:

Den individbaserade statistik som ingår i resultatredovisningen ska vara uppdelad efter kön, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

I förordningens första stycke tydliggörs att redovisningen ska innehålla analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling.

I förordning (2001:100) om den officiella statistiken, avsnittet Kvalitet och tillgänglighetsåtgärder står i 14 §:

Individbaserad officiell statistik² skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta.

I regleringsbrevet för 2021, anslag 1:5, framgår att Naturvårdsverket ska fördela medel till miljöforskning så att jämställdhet mellan kvinnor och män beaktas.

Naturvårdsverket har ett pågående regeringsuppdrag (M2020/01518) att redovisa en strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 1 september 2021.

---

² Naturvårdsverkets ansvar för Sveriges officiella statistik innefattar avfall, miljötillståndet, utsläpp (till vatten och luft) samt Miljöbalkens tillämpning. Denna statistik är inte på individnivå. Se mer information på Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/sveriges-officiella-statistik/ (hämtad 2021-08-23)

2.2 Tidigare och pågående arbete

Naturvårdsverket har på olika sätt arbetat med jämställdhetsintegrering sedan 1990-talet, både via regleringsbrev och på eget initiativ. Inom ramen för uppdraget har tidigare och pågående arbete identifierats. I texten nedan presenteras ett urval av uppdragen som återfinns i årsredovisningen och som har en koppling till jämställdhet.

Naturvårdsverket har i regleringsbrev fått i uppdrag att arbeta med jämställdhet, vilka har bidragit till ökad jämställdhet. Exempel finns från uppdrag i regleringsbrevet för 2016:

- *Strategisk kommunikation om klimatomställningen* ledde till att talarlistan på seminarier och konferenser hade jämnare könsfördelning.
- *Information om allemansrätten* ledde till en strategi där det tydliggjordes att olika målgrupper ska känna sig inkluderade och vara representerade bland annat utifrån kön.
- *Utveckling av friluftslivet* utvecklade användarvänlig information för olika digitala plattformar om naturområden. Uppdraget skulle genomföras så att alla människor, oavsett förutsättningar utifrån ålder, kön, socioekonomisk status, etnisk och kulturell bakgrund, funktionsförmåga etcetera gavs förutsättningar att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.

Naturvårdsverket driver också egeninitierade projekt kopplade till jämställdhet. Ett exempel är internationella enheten som under år 2021 kommer att hålla fyra workshops för att utbilda projektledare och deltagare, och utveckla jämställdhetsintegreringen av arbetet med anslaget för internationellt miljösamarbete (1:13).

Pågående arbete på Naturvårdsverket där information om män och kvinnor sammanställs är exempelvis uppgifter om människans exponering för miljöfaktorer som kan påverka hälsan, fördelning av utfärdade jaktkort samt forskningsfinansiering.

2.3 Myndighetsledningens ambitioner och förväntningar på JiM-arbetet

Naturvårdsverkets anser att främjandet av jämställdhet går hand i hand med uppdraget som miljömyndighet. Naturvårdsverket ska därför utveckla sitt jämställdhetsarbete inom kärnverksamheten så att denna ännu bättre bidrar till Sveriges arbete för att nå både de jämställdhetspolitiska målen och miljökvalitetsmålen.

Myndighetsledningens ambition är att Naturvårdsverket ska bemöta alla medborgare lika oavsett kön och att vi ska ha kunskap både om hur

jämställdhet kan integreras i verksamheten och vilka konsekvenser ojämställdhet kan få inom vårt politikområde.

När jämställdhet är integrerad i Naturvårdsverkets kärnverksamhet är myndighetsledningens förväntan att berörda medarbetare och chefer vet på vilket sätt deras insatser leder till förbättringar inom det jämställdhetspolitiska området, vilket i sin tur stärker miljöarbetet. Chefer och medarbetare ska få stöd och utbildning i den omfattning som krävs för att de ska kunna sätta mål, genomföra åtgärder, följa upp och utvärdera arbetet. På detta sätt bedömer Naturvårdsverket att vi bidrar till att de jämställdhetspolitiska målen nås inom vårt ansvarsområde.

3. Ojämställdhetsproblem och prioriterade arbetsområden

3.1 Undersökning av ojämställdhetsproblem

Det görs i dagsläget inga systematiska bedömningar om vilka ojämställdhetsproblem Naturvårdsverkets verksamhet potentiellt upprätthåller eller leder till och därmed finns heller ingen samlad kunskap om detta i myndigheten.

Naturvårdsverkets tidigare arbete med jämställdhetsintegrering har de senaste åren främst grundats på regleringsbrev och förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, vilket i huvudsak inneburit att individbaserad statistik som rapporteras i årsredovisningen är könsindeldad samt att genomförda åtgärder beskrivits. Årsredovisningen innehåller ett urval av genomförda åtgärder varför all insamlad statistik eventuellt inte redovisats.

För att få en första uppfattning om vilka ojämställdhetsproblem Naturvårdsverkets verksamhet kan leda till i samhället har, inom ramen för detta uppdrag, intervjuer genomförts med medarbetare inom olika delar av verksamheten för att kartlägga vilka områden det finns potential att gå vidare med. Prioriterade arbetsområden att arbeta vidare med utifrån kartläggningen återfinns i nästa avsnitt.

3.2 Prioriterade arbetsområden

För att rikta in åtgärderna där de gör mest nytta kommer Naturvårdsverkets arbete från och med 2022 innefatta att ta fram grundligare underlag om hur och var i samhället Naturvårdsverkets verksamhet bidrar till att ojämställdhetsproblem uppstår eller upprätthålls. Ambitionen är att undersökningen av ojämställdhetsproblemen ska, när så är befogat, även inbegripa andra perspektiv såsom ålder, socioekonomiska förutsättningar och var i landet personer bor. Områden att gå vidare med för 2023–2025 föreslås därför med förbehållet att dessa kan omvärderas beroende på utfallet för 2022.

3.2.1 Förutsättningar för arbetet med prioriterade områden

En förutsättning för att kunna arbeta vidare med föreslagna prioriterade områden är att **verksamhetsanpassad utbildning** genomförs. Målet med utbildningen är ökad kompetens att analysera verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv och identifiera utvecklingsområden för fortsatt jämställdhetsintegrering. En ökad kompetens förväntas även möjliggöra nya reflektioner kring vilka insatser som är möjliga att genomföra samt hur insatser ska nå önskade mål.

En ytterligare förutsättning för kommande arbete är att genomföra en **översyn av styr- och stöddokument** för de prioriterade områdena och uppdatera där så är relevant. Detta för att skapa större möjligheter att kunna synliggöra och åtgärda ojämställdhetsproblem.

3.2.2 Prioriterade arbetsområden 2022

Genom förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar (**Klimatklivet**) delas medel ut till organisationer för att minska utsläpp av växthusgaser. Naturvårdsverket ger i uppdrag till Kunskapssamordningsenheten att följa upp beviljade projekts påverkan på jämställdhet och relevanta jämlikhetsaspekter. Uppdraget förväntas ge stöd till arbetet med att integrera jämställdhetsaspekter i samhällsekonomiska konsekvensanalyser, se avsnitt 4.2.3.

Internationella samarbeten har stor potential att förbättra situationen för kvinnor och andra underrepresenterade grupper i våra samarbetsländer. Sveriges feministiska utrikespolitik visar vägen både här och i de förhandlingar där Naturvårdsverket företräder den svenska regeringen. Naturvårdsverkets arbete med att utbilda medarbetare på Internationella enheten samt personer på andra myndigheter påbörjades 2021 och kommer att fortsätta under kommande år. En genomgång av existerande arbetsprocesser kommer att visa var, och vilka, insatser som ska prioriteras. Eftersom internationella samarbeten genomförs i samverkan med andra enheter på myndigheten kommer kunskapen om jämställdhetsintegrering dessutom att sprida sig till enheter som inte omfattas av uppdraget i ett första skede.

Strandstädning finansieras av Naturvårdsverket genom förordning (2018:58) om bidrag till strandstädning, där medel delas ut till kommuner för att städa bort avfall som flutit i land på stränder. Projekt som bidrar till sysselsättning kan enligt förordningen prioriteras. Personer som arbetar med strandstädning står ofta långt ifrån arbetsmarknaden och i dagsläget anställs knappt en femtedel kvinnor för strandstädning. Naturvårdsverket kommer att vidareutveckla ansökningsförfarandet för bidragsmottagarna och uppföljningen av bidragen i syfte att öka jämställdheten mellan antalet anställda kvinnor och män. Här ska arbetet utökas till att även omfatta resultatanalys och bedömningar av utfallet.

Med utgångspunkt i Naturvårdsverkets **anslagsmedel** avser vi att under 2022 börja undersöka inom vilka områden kvinnor återfinns i ledande och beslutsfattande ställning, samt i vilken utsträckning jämställdhetsbudgetering kan användas vid fördelning av anslagsmedel. Budget och utfall ska, när relevant, redovisas könsindelad. I detta arbete avser vi samverka med våra anslagsmottagare, i första hand länsstyrelserna och kommuner.

Det har hittills inte genomförts en systematisk genomgång av Naturvårdsverkets verksamhet utifrån vilken **könsuppdelad statistik** som skulle kunna samlas in. Det är nödvändigt med könsuppdelad statistik för att kunna synliggöra eventuella ojämställdhetsproblem som vår verksamhet ger upphov till. Statistiken som samlas in från 2023 och framåt ska användas för att analysera utfallet av våra åtgärder, och för att kunna rikta åtgärder där de behövs.

3.2.3 Prioriterade arbetsområden 2023–2025

Det arbete som påbörjas 2022 kommer att drivas vidare under 2023–2025. Där utöver kommer nya områden för jämställdhetsintegrering att prioriteras, bland annat utifrån utvärdering av insatser från 2022. Nedanstående områden ser Naturvårdsverket dock redan nu som exempel på potentiella områden att jämställdhetsintegrera kommande år.

Samhällsekonomiska konsekvensanalyser kan ha potential att bidra till kartläggningen för att undersöka om Naturvårdsverkets verksamhet bidrar till ojämställdhetsproblem. Naturvårdsverket tillhandahåller vägledning för samhällsekonomiska konsekvensanalyser som används både internt samt hos andra myndigheter och organisationer. Att inkludera nya perspektiv, såsom socioekonomi eller stad och landsbygd, i vägledningen förbättrar möjligheterna att belysa förutsättningar och effekter för kvinnor och män i olika delar av landet. Då de samhällsekonomiska konsekvensanalyserna genomförs inom flera av myndighetens sakområden kommer kunskapen om jämställdhetsintegrering dessutom sprida sig till enheter som i första skedet inte omfattas av uppdraget.

I regleringsbrevet avseende år 2021 framgår att vid fördelning av medel från anslag 1:5 ska jämställdhet beaktas. Naturvårdsverkets forskningsenhet inventerar regelbundet myndighetens **forskningsbehov**. Vid dessa inventeringar kan övervägas om jämställdhet är ett relevant perspektiv att beakta vid formuleringen av problemställning och utlysning. Sådan forskning kan ligga till grund för att synliggöra eventuella ojämställdhetsproblem.

Övergripande **styrdokument** behöver uppdateras för att arbetet med jämställdhetsintegrering ska få genomslag, till exempel genom ett förtydligande i arbetsordningen av chefers och medarbetares ansvar. För att få in jämställdhetsperspektivet i **verksamhetsplanering** och **uppföljning** behöver det ingå i instruktionerna för detta arbete. I arbetet med de treåriga målen bör jämställdhetsaspekten beaktas och tas med där det är relevant för att genomföra de förflyttningar som myndigheten önskar.

4. Mål och åtgärder

Det övergripande målet för Naturvårdsverkets arbete med jämställdhetsintegrering är att myndigheten planerar, genomför och följer upp verksamheten så att kärnverksamheten bidrar till att nå målen för jämställdhetspolitiken. Därtill skapar det miljöarbete som Naturvårdsverket genomför förutsättningar för, och bidrar till förflyttning i riktning mot, de nationella miljö kvalitetsmålen, jämställdhetsmålen och Agenda 2030.

Det kommande jämställdhetsarbetet ska inriktas på resultat och effekter för de människor som direkt eller indirekt berörs av myndighetens verksamhet. Naturvårdsverket har ofta inte individer som målgrupp utan verkar främst i miljöarbetet genom andra aktörer. Därmed finns stora möjligheter att bidra till jämställdhet genom andra.

Att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i delar av verksamheten kommer att delas upp i hanterbara delar där mål och föreslagna åtgärder tas fram för 2022. Mål och åtgärder för efterföljande år tas fram hösten 2022 och framåt.

4.1 Klimatklivet

Klimatklivet är ett investeringsstöd till lokala och regionala åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet. Förutom utsläppsminskningar är andra önskade effekter bland annat bättre hälsa och sysselsättning, samt en positiv påverkan även på andra miljömål utöver ”Begränsad klimatpåverkan”. Investeringsstödet är en del av statsbudgeten beslutad av riksdagen och kan ges till alla utom privatpersoner.

2022 kommer Kunskapssamordningsenheten att följa upp beviljade projekt inom Klimatklivet och dess påverkan på jämställdhet och relevanta jämlikhetsaspekter. Medarbetare som arbetar med samhällsekonomiska konsekvensanalyser kommer vid behov att delta som metodstöd i arbetet. Underlaget ska ligga till grund för kommande arbete inom Klimatklivet, men ska ge möjlighet till stöd för hur jämställdhet kan integreras i samhällsekonomiska konsekvensanalyser.

Tabell 1. Mål och åtgärder för Klimatklivet.

Mål	Åtgärder	Jämställdhetspolitiska mål som påverkas
Vid utgången av 2022 är underlag framtaget av Kunskapssamordningsenheten som stöd i det fortsatta arbetet hur Klimatklivet kan bidra till ökad jämställdhet.	Kunskapssamordningsenheten följer upp Klimatklivets arbete utifrån hur fördelade medel påverkar jämställdhet och relevanta jämlikhetsaspekter.	<i>Jämn fördelning av makt och inflytande.</i> <i>Ekonomisk jämställdhet.</i>

4.2 Internationella samarbeten

Internationella enheten verkar för Naturvårdsverkets räkning inom bilaterala och multilaterala miljösamarbeten och inom internationella utvecklingssamarbeten. I uppdraget ingår att samordna, prioritera, utveckla samt bemanna samarbeten. Enheten ansvarar även för internationella besök till Naturvårdsverket och löpande omvärldskontakter med Miljödepartementet, Utrikesdepartementet, ambassader och Sida angående internationellt miljö- och klimatsamarbete.

Under 2021 genomförs fyra workshops för att utbilda projektledare och deltagare i grundläggande jämställdhetsteori och för att utveckla jämställdhetsintegreringen av projekt som finansieras med anslaget för internationellt miljösamarbete (1:13). Dessa workshops riktar sig till medarbetare på Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, vilka alla arbetar med medel från anslaget. Under 2022 har enheten för avsikt att vidareutveckla dessa workshops till att även innefatta de projekt som finansieras av Sida, och därmed möjliggöra för fler medarbetare att ta del av workshoparna. Utvecklingsarbetet kommer även omfatta att vidareutveckla problemanalyser³ och utöka antalet deltagare på utbildningarna.

Tabell 2. Mål och åtgärder för internationella samarbeten.

Mål	Åtgärder	Jämställdhetspolitiska och globala mål som påverkas
Senast 2023 inkluderar Internationella enheten jämställdhetsaspekter som en del av problemanalyser i majoriteten av 1:13-anslaget och Sida-finansierade projekt.	<p>Skräddarsy utbildningar till Naturvårdsverkets medarbetare i internationella projekt med syfte att medarbetare ska få bättre förutsättningar att integrera jämställdhet i problemanalyser och projektgenomförande.</p> <p>Implementera stödet Verksamhetslogik i enhetens projekt, där jämställdhet kan ingå som ett perspektiv (1:13-anslaget).</p> <p>Budgetera för förändringsskapande och kompetenshöjande aktiviteter som stärker arbetet med jämställdhetsintegrering.</p>	<p>Jämställdhetspolitiska målet <i>Jämn fördelning av makt och inflytande</i>.</p> <p>Det globala målet (Agenda 2030).</p>

³ Med problemanalys avses här att utifrån analys av könsuppdelad statistik och annan relevant data formulera vilka ojämställdhetsproblem aktiviteterna är tänkta att bidra till att lösa.

4.3 Strandstädning

Strandstädning finansieras av Naturvårdsverket genom förordning (2018:58) om bidrag till strandstädning. Kommuner med havskust kan söka bidrag för upp till 90 procent av kostnaden för att städa de stränder på vilka det flyter iland stora mängder avfall. Prioritering av bidrag sker både utifrån avfallsmängd och möjlighet att bidra till sysselsättning för personer långt från arbetsmarknaden.

Senast 2025 ser Naturvårdsverket att fördelningen mellan kvinnor och män som får anställning hålls inom 40/60. Dessförinnan kommer Återvinningsenheten arbeta för att underlätta för bidragsmottagare att arbeta mot det kommande kravet.

Under 2021 kommer ansökningsförfarandet för bidragssökande kommuner förtydligas så att det framgår att jämn könsfördelning mellan anställda strandstädare ska säkerställas på sikt. Arbetet med att stödja och följa upp efterlevnad av kravet genomförs under 2022 och framåt.

Tabell 3. Mål och åtgärder för bidrag till strandstädning.

Mål	Åtgärder	Jämställdhetspolitiska mål som påverkas
Senast 2023 utvecklar Återvinningsenheten jämställdhetsarbetet för att uppnå en mer jämn könsfördelning mellan kvinnor och män som anställs för strandstädning ⁴ .	Informera om det kommande kravet för anställning av strandstädare så att kommuner redan nu kan se över processer, exempelvis anställningsprocesser.	<i>Jämn fördelning av makt och inflytande.</i> <i>Ekonomisk jämställdhet.</i>
	Sprida goda exempel till kommunerna på insatser för att få jämnare könsfördelning av strandstädare.	
	Utveckla e-tjänsten för ansökan så att den tydligare speglar kommande krav.	

4.4 Anslagsmedel

För störst möjlighet att påverka ett samhälles inriktning krävs att vara den som sätter agendan, fördelar medlen och fattar besluten. Genom att synliggöra fördelning av samt position för kvinnor och män i beslutsfattande ställning tydliggörs olika gruppers påverkansmöjligheter. Med införande av jämställdhetsbudgetering tydliggörs vilka medel olika grupper har till sitt förfogande. Naturvårdsverket kommer att börja undersöka detta under 2022.

⁴ Jämfört med år 2021.

Tabell 4. Mål och åtgärder för undersökning av anslagsmedel.

Mål	Åtgärder	Jämställdhetspolitiska mål som påverkas
Jämställdhetssamordnare har vid 2022 års utgång gått igenom delar av Naturvårdsverkets anslagsmedel och synliggjort fördelningen av och position för kvinnor och män i beslutsfattande ställning, samt användandet av jämställdhetsbudgetering.	Kontakta och samverka med relevanta myndigheter och organisationer för att identifiera kvinnor och män i ledande befattning.	<i>Jämn fördelning av makt och inflytande.</i> <i>Ekonomisk jämställdhet.</i>
	Undersöka var jämställdhetsbudgetering används vid fördelning av anslagsmedel och redovisning av utfallet.	
	Sprida goda exempel till länsstyrelser och kommuner på insatser för att få jämnare könsfördelning av personer i ledande ställning samt goda exempel från användning av jämställdhetsbudgetering.	

4.5 Könsuppdelad statistik

En förutsättning för att kunna arbeta med jämställdhet, sätta upp mål och genomföra förändringar, är tillgång till grundläggande fakta om kvinnor och mäns situation som följer av beslut fattade i Naturvårdsverkets verksamhet. Könsuppdelad statistik syftar till att synliggöra kvinnor och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov. Det är viktigt att uppmärksamma både likheter och skillnader mellan könen för att kunna fatta adekvata beslut.

Tabell 5. Mål och åtgärder för könsuppdelad statistik.

Mål	Åtgärder	Jämställdhetspolitiska mål som påverkas
Jämställdhetssamordnare har vid 2022 års utgång systematiskt gått igenom Naturvårdsverkets verksamhet och identifierat områden där könsuppdelad statistik kan samlas in.	Jämställdhetssamordnare kontakter enheter för att samla information om tillgänglig könsuppdelad statistik samt var i verksamheten det finns behov av, och möjlighet att ta fram, ytterligare könsuppdelad statistik. Jämställdhetssamordnare sammanställer informationen som underlag inför kommande arbete 2023 och framåt.	<i>Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.</i>

5. Omfattning och resurser

5.1 Internt stöd och samordning

Naturvårdsverket ser att det kommer att krävas internt stöd och samordning för att myndigheten ska planera, genomföra och följa upp verksamheten så att kärnverksamheten bidrar till att nå målen för jämställdhetspolitiken. Ansvaret för åtgärdsarbetet ska vila på enhetschefer, medan samordningsansvaret vilar på jämställdhetssamordnare. Naturvårdsverket kommer att avsätta två halvtidstjänster för att samordna arbetet med jämställdhetsintegrering i kärnverksamheten. Det är chefers ansvar att aktivt och löpande efterfråga och nyttja denna rådgivande funktion.

Jämställdhetssamordnarna arbetar för att sakkunnigt ge råd till och stötta medarbetare och chefer inom prioriterade områden för jämställdhetsarbetet samt bidrar till att jämställdhetsintegreringen genomförs enligt plan. I det arbetet ingår bland annat att säkerställa att verksamhetsanpassad utbildning finns på plats från 2022. På sikt kan ett nätverk för berörda medarbetare starta upp med syfte att sprida information och ge medarbetare möjlighet att ta del av lärande exempel.

Jämställdhetssamordnarna följer upp och uppdaterar Naturvårdsverkets inriktning för jämställdhetsintegrering, inklusive prioriterade arbetsområden för 2022–2025, tillsammans med berörda chefer och medarbetare.

Samordnarna driver arbetet för att uppdatera verksövergripande styrdokument. Det ingår även i jämställdhetssamordnarnas roll att koordinera arbetet med att redovisa resultaten avseende jämställdhetsintegrering i årsredovisningen samt ta fram underlag till myndighetsledningen inför planering och uppföljning av arbetet.

Därtill tillkommer andra arbetsuppgifter såsom att bistå generellt i frågor om jämställdhetsintegrering hos medarbetare på myndigheten. I det stödet ingår dock inte interna jämställdhetsfrågor. Arbetet med intern och extern kommunikation kommer att vidareutvecklas inom valda områden för att sprida kunskap och förståelse för de förflyttningar myndigheten avser genomföra kommande år. Samordnare ger förslag på vad som bör kommuniceras om arbetet och genomför arbetet tillsammans med Kommunikationsavdelningen.

5.2 Externt stöd och samverkan

Jämställdhetsamordnarna kommer fortsatt att ha en kontaktperson på Jämställdhetsmyndigheten. Samordnarna kommer även att delta i Jämställdhetsmyndighetens nätverksträffar samt samverka med andra JiM-myndigheter om uppdraget. Det kan bli aktuellt för samordnarna att samverka med aktörer som är mottagare av Naturvårdsverkets externa jämställdhetsarbete, såsom länsstyrelser och kommuner.

Externt stöd behövs i arbetet med att ta fram en verksamhetsanpassad utbildning. En grundutbildning kan tas fram som sedan kan modifieras för att passa flera arbetsområden. Eventuellt kan det bli aktuellt att ta hjälp av externa konsulter för att fortsätta driva utbildningsprocessen.

Bilaga 1. Uppdraget

Regeringens beslut 2020-10-01 (M2020/01518)

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (regeringens skrivelse Skr. 2016 / 17:10).

Naturvårdsverket ska redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2022–2025. Redovisningen ska identifiera områden där Naturvårdsverket inom ramen för sin verksamhet kan bidra till ökad jämställdhet. Redovisningen bör även innehålla mål och åtgärder som kan följas upp och belysa på vilket sätt jämställdhet utvecklas och integreras i myndighetens verksamhet. Redovisningen ska ges in till Regeringskansliet (Miljödepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 september 2021.

Naturvårdsverket ska därefter årligen redovisa arbetet med jämställdhetsintegrering i sina årsredovisningar för 2021–2025.

Naturvårdsverket ska också redovisa en strategi för att beakta och integrera jämställdhetsaspekter vid Sveriges genomförande av Parisavtalet. För den redovisningen ska Naturvårdsverket samverka med Jämställdhetsmyndigheten, Statens energimyndighet och andra relevanta myndigheter. Redovisningen ska ges in till Regeringskansliet (Miljödepartementet med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet, Infrastrukturdepartementet och Utrikesdepartementet) senast den 1 september 2021.

Skälen för regeringens beslut

Jämställdhetsintegrering är sedan 1994 regeringens huvudsakliga strategi för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Vidare finns det sex delmål som vägleder regeringens politik; jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. För att de jämställdhetspolitiska målen ska nås är det av central betydelse att statliga myndigheter integrerar jämställdhet i sin kärnverksamhet.

För att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering har regeringen sedan 2013 bedrivit ett utvecklingsprogram om jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Syftet med JiM-programmet är att stärka och vidareutveckla statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering. Målet är att varje deltagande myndighet fortsätter att utveckla sin kärnverksamhet så att den ännu bättre bidrar till att nå målen för jämställdhetspolitiken. Jämställdhet ska integreras och vara en ordinarie del av

myndigheternas kärnverksamhet, exempelvis i myndigheternas analyser och styrprocesser. När jämställdhetsperspektiv är en del av det ordinarie arbetet kommer en långsiktigt hållbar förändring mot ökad jämställdhet kunna få genomslag. Systematisk jämställdhetsintegrering är också avgörande för genomförandet av Agenda 2030.

Det är angeläget att fortsatt bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter under perioden 2020–2025 samt att de myndigheter som ingår i utvecklingsprogrammet ges goda förutsättningar att uppnå resultat. Jämställdhetsmyndigheten har den 1 oktober 2020 fått i uppdrag att stödja de deltagande myndigheterna i arbetet och erbjuda en plattform för myndigheters erfarenhetsutbyte och samverkan. I uppdraget om utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter anges de myndigheter som bedöms vara av särskild relevans för att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Ett antal nya myndigheter, däribland Naturvårdsverket, som inte tidigare deltagit kommer att läggas till i JiM-programmet. Naturvårdsverket ges därmed möjlighet att ta del av stöd från Jämställdhetsmyndigheten och samverkan mellan myndigheterna inom JiM-programmet för att kunna tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på sin verksamhet och bidra till de jämställdhetspolitiska målen.

Sverige ska vara ledande i genomförandet av Parisavtalet och med att följa de generella principer som ska vägleda arbetet, vilket även innefattar att integrera ett jämställdhetsperspektiv. På regeringens uppdrag utarbetade Naturvårdsverket tillsammans med Energimyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten förslag till en strategi för att bidra till att integrera jämställdhet vid Sveriges genomförandet av Parisavtalet. Rapporten levererades i oktober 2019 och pekar på möjliga synergier mellan klimat- och jämställdhetsarbetet. Att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på arbetet med klimatförändringar kan bidra till att identifiera skillnader mellan hur kvinnor och män påverkar och påverkas av klimatförändringarna, till exempel genom att identifiera skillnader i attityder, livsstil eller produktions- och konsumtionsmönster. Det är angeläget att tillvarata möjliga synergier och, genom en strategi för Sveriges genomförande av Parisavtalet, stärka arbetet som bidrar till att såväl de klimatpolitiska som de jämställdhetspolitiska målen kan nås.